

Менше ідеології, більше добробуту

Ліві в США зосереджуються на соціальних питаннях. Залишилося довести, що вони здатні повернути втрачену підтримку робітничого класу.

На тлі інфляції, негативної реакції на політику Дональда Трампа щодо депортації, а також непопулярної війни США проти Ірану здається, що демократи на проміжних виборах у листопаді цілком здатні повернути контроль над Конгресом. І все ж їм складно демонструвати єдність, яку вони вдавали минулої зими під гаслом «доступності». Складна боротьба під час попередніх виборів за можливість кинути виклик чинним республіканцям чи зберегти місця, які звільняють демократи, відродила глибший конфлікт між ліберальною верхівкою, що займає оборонну позицію, та відновленими лівими силами. Це викрило суперечності, які не може приховати навіть спільна неприязнь до Трампа.

Попри те, що ліві не здобули перемоги в усіх внутрішньопартійних змаганнях, динаміка розвитку їхніх сил, після кількох неочікуваних перемог цього літа, є беззаперечною. Причини очевидні: розчарування виборців кволою реакцією керівництва Демократичної партії на перевищення повноважень Трампом, а також переконливий економічний посил представників внутрішньої опозиції дали можливість лівим диктувати умови дебатів, про які мало хто думав, коли в 2024 році переміг Трамп. Тоді поразку партії частково пояснювали крайнощами прогресивної політики, що зосереджена на питаннях ідентичності.

Майбутні вибори – вирішальне випробування для лівих, і саме воно продемонструє їхню здатність визначати курс у 2028 році. Кандидати від лівих намагаються перенести модель, яка раніше була обмежена прогресивними прибережними містами, у традиційні робітничі райони, де демократи втратили позиції після так званого переформатування політичного ландшафту під впливом Трампа. Такий політичний маневр покаже, чи мають сучасні ліві, значно більш соціал-демократично спрямовані, ніж їхня «прогресивна» версія, план формування коаліції більшості, чи все ж доведеться боротися з ідеологічним багажем, який сприяв поразкам демократів

по всій країні.

Амбіції та реальність

Варто розуміти, що ліві не змінилися докорінно. Нагадаємо, що в листопаді минулого року мером Нью-Йорка обрали політика азійського походження Зограна Мамдані, що дало лівим новий поштовх, але не змусило відмовитися від політики ідентичності. Однак, слідуючи прикладу Мамдані, ліві дещо змінили фокус, повернувшись до економічного популізму, що надихав першу революційну президентську кампанію Берні Сандерса. У поєднанні з новими підходами до роботи в соціальних мережах ліві розраховують, що зосередження на трьох ключових проблемах сьогодення, а саме вартості життя, корупції та війні, допоможе мобілізувати виборців, до яких так і не змогли достукатися представники мейнстрімного демократичного табору.

Критики наполягають на значних недоліках цієї стратегії, поки прогресивні політики не визнаватимуть несвідому роль у поверненні Трампа. Ліві проігнорували питання, яким чином їхня політична діяльність у питаннях гендеру, імміграції, зміни клімату та кримінального правосуддя відштовхнула виборців, які раніше підтримували демократів. Проте спроби дискредитувати лівих зсередини демократичної верхівки, безперечно, мають власний ідеологічний імпульс, що значною мірою зумовлений неприйняттям радикальних економічних реформ.

Демократи поки що не повернули втрачені позиції в округах, де попередні покоління з гордістю виставляли портрети президентів Франкліна Рузвельта та Джона Ф. Кеннеді

Це можна розцінювати як відчайдушний крок. Відчуваючи загрозу, яку становлять ліві сили та їхня риторика проти політичної верхівки, центристи застерігають, що конфронтаційна позиція таких кандидатів, як представник демократичної партії Абдул Ель-Сайєд із Мічигану, зокрема щодо Ізраїлю та зовнішньої політики США, може позбавити демократів перемоги на виборах, які за інших обставин вони могли б виграти. Якими б не були ризики, на які йдуть ліві популісти, аргументи центрисів не створюють позитивного контрасту. Натомість, за твердженням представників внутрішньої опозиції, це страх, спрямований на стурбованих виборців демократів, які розриваються між прагненням до радикальних змін і бажанням виграти

вибори.

На жаль, проблема розбіжності між амбіціями та політичною реальністю лівих не має простого вирішення. Незалежно від того, є вони прогресивними, а чи поміркованими, демократи досі обмежуються «зірковими» містами, університетськими містечками та іншими, здебільшого прибережними, анклавом. Хоча їм наразі вдалося зупинити відтік латиноамериканців і молодих чорношкірих чоловіків до правих, демократи поки що не повернули втрачені позиції в округах, де попередні покоління з гордістю виставляли портрети президентів Франкліна Рузвельта та Джона Ф. Кеннеді.

Демонстрація таких слабких результатів насамперед становить загрозу для партійної верхівки, якій впродовж останнього десятиліття часто не вдавалося висунути хороших кандидатів у регіонах і штатах, які є культурно консервативними та неоднозначно ставляться до сильної регулюючої держави. Проте втрата політичною верхівкою авторитету не означає автоматичного підтвердження новітньої теорії змін, що зараз набирає популярності серед лівих. Якщо прогресивні сили будуть наполегливо наголошувати на проблемі вартості життя, то виборці, які раніше ставилися до них скептично, відкинуть побоювання й приведуть їх до перемоги.

Навіть якщо це правда, що сумнівно, лівим заважає те, що вони з запізненням згадали про необхідність відновлення місцевої партійної інфраструктури, яку демократична еліта значною мірою покинула у гонитві за більш заможними й освіченими виборцями. Це – неймовірно складне завдання і його навряд чи вдасться виконати за одну-дві виборчі кампанії. Репутація демократів у більшості сільських районів і регіонів Іржавого поясу, колишнього потужного промислового регіону на північному сході та Середньому Заході США, настільки хитка, що кілька республіканців, які мали б бути вразливими, збережуть свої місця в листопаді.

*Ліві набувають дедалі
більшої впевненості
завдяки здатності
«стрибнути вище
голови» в окремих
виборчих перегонках. Цю
здатність часто
пояснюють простою*

Ця проблема – відповідальність обох крил партії. У 2008 році Барак Обама провадив вельми популістську кампанію, давши надію, що демократи більше не підтримуватимуть неоліберальні підходи. За президентства Трампа партійна еліта неодноразово саботувала створення «широкої коаліції». Попри численні свідчення того, що виборці з нижчим рівнем освіти дедалі більше віддаляються від партії, вона, навпаки,

*слабкістю опонентів
центристського табору.*

потурала тим самим культурним протистоянням, у поширенні яких останнім часом звинувачувала лівих, фактично втілюючи образ «лімузинного ліберала» з вкрай негативними наслідками.

Ліві кінця 2010-х років не змогли поставити під сумнів цю тенденцію, марнуючи дорогоцінний політичний капітал на проблеми еліт. На тлі попередніх розчарувань ця тактика відволікання зміцнила переконання багатьох представників робітничого класу, що демократи не розуміють їхніх проблем і потреб, ба навіть ставляться до них із зневагою. У відповідь на критику лівих з боку колишніх діячів Демократичної партії такі прогресивні дієвці, як Александрія Окасіо-Кортес, відкинули це твердження, водночас визнаючи, що демократам потрібно відійти від риторики опозиції до першого уряду Трампа. Здається, це поки є обраним курсом лівих. Сучасні представники внутрішньої опозиції уникають обговорення, де ліві збилися зі шляху, виходячи з того, що політична верхівка, попри обіцянки перемогти трампізм, набагато більше винна в зіпсованих шансах демократів у центральній частині США.

Погана репутація політичної верхівки відкриває прогресивним популістам нові можливості для зміщення осі політичного конфлікту. Однак нещодавня поразка кандидатки на посаду губернатора Франчески Хонг, відомої «прогресивною свідомістю» демократичної соціалістки, на праймеріз у Вісконсині, яка втратила свої можливості, свідчить про те, що необхідність налагодження зв'язків із патріотично налаштованими виборцями ще не до кінця усвідомлена. Представники лівих набувають дедалі більшої впевненості завдяки здатності «стрибнути вище голови» в окремих виборчих перегонах. Цю здатність часто пояснюють простою слабкістю опонентів центристського табору. Це змушує їх применшувати недоліки кандидатів, яким бракує харизми Мамдані, а така тенденція підсилює враження, що кампаніями лівих політиків керують винятково новачки та догматики.

Для спростування закидів критиків лівим доведеться встановити вищі вимоги до таланту та дисципліни. Окремі лідери, такі як Мамдані, переконливо перейняли популістську естафету Сандерса, переосмисливши політику в дусі нового курсу для міленіалів та представників покоління Z. Але лівим доведеться довести, що вони здатні застосувати його модель там, де праві прихильники MAGA агресивно заповнили вакуум, створений глобалізацією, занепадом профспілок та некомпетентними лібералами. Якщо перемога на

виборчих перегонах здобувається з мінімальною перевагою, то неминуче виникає потреба заповнити виборців, які вагаються, що на перше місце демократи ставитимуть їхній економічний добробут та не повертатимуться до політики «піку пробудження». За словами Сандерса, трансформаційні реформи залежать від того, чи вдасться переконати пересічних американців, що краще майбутнє справді наближається.

Переклад з англійської Ірини Савюк

Джастін Вассалло

Джастін Вассалло (Justin Vassallo) – письменник і дослідник, який є фахівцем у питаннях розвитку американської політики, політичної економії, партійних систем та ідеології. Колумніст онлайн-журналу Compact.

